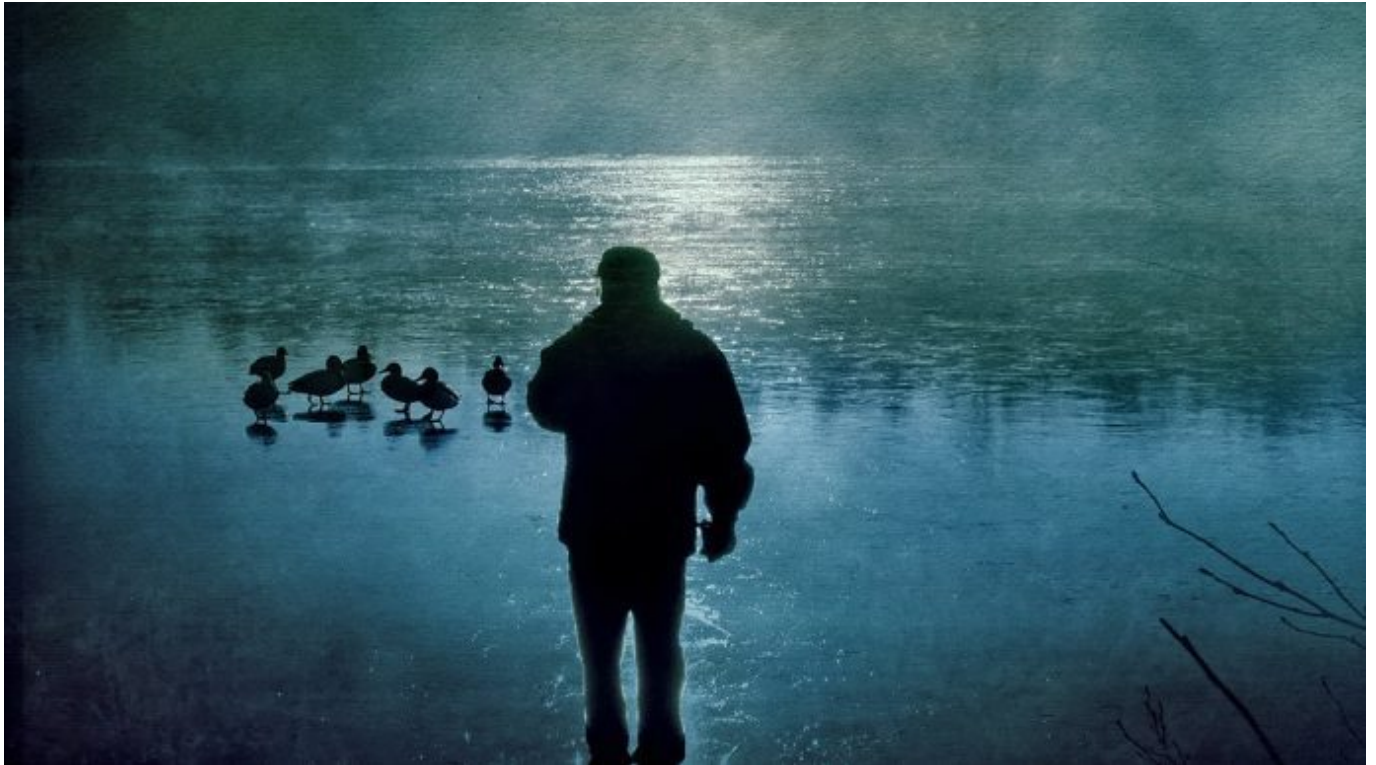

Αγάπη και υπερηφάνεια: δυο αντίθετοι πόλοι

/ Γνώμες

Η αγάπη είναι η δύναμη που ενώνει, που ανοίγει τον άνθρωπο στον άλλο χωρίς φόβο και χωρίς όρους. Η υπερηφάνεια, αντίθετα, είναι η κίνηση που κλείνει τον άνθρωπο στον εαυτό του, τον απομονώνει, τον κάνει να βλέπει τους άλλους μέσα από το πρίσμα της δικής του ανωτερότητας ή αξίας. Σε πρώτη ματιά, μπορεί να μοιάζει ότι οι δύο αυτές καταστάσεις μπορούν να συνυπάρξουν: ένας υπερήφανος μπορεί να κάνει μια πράξη αγάπης, να βοηθήσει, να δώσει, να θυσιαστεί ακόμη και για τον πλησίον του.

- *Του Πέτρου Δ. Δαμιανού (Δρ. Φιλοσοφίας – Διδακτικό Προσωπικό ΕΜΠ)*

Κι όμως, η πατερική σοφία μάς λέει κάτι πιο λεπτό και πιο αυστηρό: όταν ο άνθρωπος βρίσκεται μέσα στην υπερηφάνεια, ακόμη κι αν κάνει πράξη αγάπης, το κακό που ήδη έχει προκαλέσει με το παράδειγμά του είναι μεγαλύτερο από το καλό που μπορεί εκείνη η πράξη να φέρει. Το πρόβλημα δεν είναι μόνο στα κίνητρα,

αλλά στην ίδια την ύπαρξη της υπερηφάνειας ως τρόπου ζωής.

Σκεφτείτε κάποιον που έχει κατακτήσει κοινωνική θέση, οικονομική ισχύ ή φήμη και ζει μέσα σε μια στάση υπερηφάνειας. Μπορεί μια μέρα να κάνει μια γενναία πράξη βοήθειας. Οι άμεσοι αποδέκτες θα ωφεληθούν. Όμως το παράδειγμά του, το πρότυπο που εκπέμπει ως άνθρωπος, διδάσκει κάτι διαφορετικό: ότι για να φτάσεις στη θέση που μπορείς να δίνεις έτσι, πρέπει να υιοθετήσεις την ίδια υπερήφανη στάση, να κυνηγήσεις την ανωτερότητα, να μπεις στην ίδια λογική του εαυτού ως κέντρου. Όσοι τον βλέπουν και θέλουν να τον μιμηθούν, ακολουθούν τον δρόμο που ήδη γεννά ανισότητα, ανταγωνισμό, απόσταση από τον άλλο.

Έτσι, η υπερηφάνεια λειτουργεί σαν δηλητήριο που απλώνεται πολύ πριν και πολύ πέρα από την όποια καλή πράξη. Η πράξη αγάπης είναι μια σταγόνα καθαρού νερού· η ζωή μέσα στην υπερηφάνεια είναι το ποτάμι που κουβαλάει τοξίνες. Και η σταγόνα χάνεται μέσα στο ποτάμι.

Οι Πατέρες τονίζουν ότι η αγάπη δεν μπορεί να ανθίσει εκεί όπου η υπερηφάνεια ορίζει το μέτρο. Όχι μόνο γιατί η υπερηφάνεια στραβώνει τα κίνητρα, αλλά γιατί το πρότυπο του υπερήφανου, ακόμη και όταν πράττει καλό, είναι ήδη μια κρυφή διδασκαλία που σπρώχνει τον άλλο μακριά από την αγάπη. Είναι σαν να ανάβεις φωτιά στην πλατεία και μετά να δίνεις μερικά μπουκάλια νερό για να σβήσεις μερικές φλόγες: το κακό που έχεις κάνει με τη φωτιά είναι πολλαπλάσιο από το καλό που θα φέρει το νερό.

Η αληθινή αγάπη δεν είναι μεμονωμένες πράξεις, αλλά μια ολόκληρη ύπαρξη στραμμένη προς τον άλλο. Για να μπορεί να καρποφορήσει, χρειάζεται το έδαφος της ταπείνωσης· αλλιώς, ακόμη και τα καλύτερα έργα μας, αν φυτρώνουν σε χώμα ποτισμένο με υπερηφάνεια, δεν μπορούν να θεραπεύσουν τον πόνο που η ίδια αυτή υπερηφάνεια σκορπίζει γύρω.

Πηγή: pemptousia.gr